

5.2.35 Náboženství (nepovinný předmět)

1. Název vyučovacího předmětu: **NÁBOŽENSTVÍ**
2. Charakteristika vyučovacího předmětu:

Obsahové vymezení

Předmět žákům umožňuje formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s církví.

Předmět je určen všem žákům, kteří projeví zájem.

Časové a organizační vymezení

Předmět je vyučován formou nepovinného předmětu podle § 15 zákona č. 561/2004 Sb. s časovou dotací 1 hodinu týdně a jeho výuka probíhá ve třídě.

Předmět je nabízen žákům 1. – 9. ročníku, realizuje se podle aktuálního zájmu a je vyučován ve skupinách tvořených z více ročníků.

Výuka nepovinného předmětu se uskutečňuje v odpoledních hodinách.

Výuka vychází z dokumentu „Osnovy k výuce náboženské výchovy římskokatolické církve v 1. – 9. ročníku ZŠ“ schváleným Českou biskupskou konferencí a MŠMT ČR v roce 2004.

Hodnocení

PŘEDMĚT RESPEKTUJE ZPŮSOB EVALUACE DOHODNUTÝ ŠKOLOU.

Výchovné a vzdělávací strategie

V předmětu navazujeme na strategie školy.

Ve vyučovacím předmětu Náboženství nabízíme tyto výchovné a vzdělávací postupy, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- V předmětu poskytujeme dostatek obsahů, které umožňují základní vhledy žáků do struktury jazyka náboženství ve srovnání s jazykem vědy, tak, aby žáci porozuměli symbolickému způsobu vyjadřování v jazyce bible i v jazyce církve, aby postupně integrovali náboženský způsob vnímání a chápání světa do celku svého vztahu ke světu vedle pohledu přírodních a humanitních věd a aby projevovali zájem o dialog mezi těmito obory i v dalším životě.

- Pomocí obsahu učební látky rozvíjíme schopnosti žáků vnímat události svého života a zpracovávat je jako životní zkušenost, tj. schopnost transformovat na základě reflexe prožitých událostí své jednání v budoucnosti. V předmětu se systematicky zabýváme etickým rozměrem života žáků. Metodicky nám půjde o poskytnutí dostatku příležitostí k reflexi problémových situací, o jejichž řešení se žáky diskutujeme a vedeme je k tomu, aby zdůvodňovali návrhy svých řešení při schopnosti hledat kritéria pro volbu takových řešení s pozorností všechny učení církve. Tímto zaměřením tedy současně rozvíjíme také kompetenci žáků k řešení problémů na všech úrovních.

Kompetence komunikativní

- Prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských ve srovnání s jinými typy textů. Vedeme žáky k tomu, aby dokázali rozlišit různé literární druhy v bibli, ocenit jejich krásu a reflektovat významovou různost jejich sdělení. Schopnost neverbální komunikace obohacujeme o vnímání a porozumění symbolice rituálního jednání jako součásti utváření slavnosti. Ve výuce žákům zprostředkováváme přiměřené množství vjemů, se kterými dále pracujeme.

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení osobnosti žáka umožňujeme zejména systematickým zaměřením na základní principy křesťanského vztahu k lidem, který definuje prosocialitu člověka jako „lásku k bližnímu“. Žáky motivujeme k utváření kompetence rozvíjením principu „starší a silnější pomáhají mladším a slabším“, pokud je předmět vyučován ve věkově smíšených skupinách. Žáci pracují často ve dvojicích a v malých skupinách, v nichž si mají možnost uvědomit, co vše s sebou přináší kooperativní způsob práce.
- Tuto kompetenci rozvíjíme především tematickým otevíráním systematické práce na duchovním rozměru osobnosti žáků, týkající se umění ztišení a vnitřní koncentrace a meditace, které jsou předpokladem k hlubší reflexi při vytváření vlastního sebeobrazu. Žáky vedeme prostřednictvím motivace k účasti na postupně se diferencujících cvičeních a aktivitách.

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k vytváření a rozvíjení tolerantních postojů vzhledem k příslušníkům jiných náboženství a různých křesťanských konfesí, ale i k většinové ateistické společnosti. Zaměřujeme se především na porozumění postojům jinak světonázorově či nábožensky smýšlejících lidí a z tohoto porozumění potom rozvíjíme budování tolerantních postojů díky tomu, že žáci lépe rozumí kulturnímu a historickému kontextu existence jiných náboženství. Navozujeme dostatek podnětů vedoucích k uvědomělému a přitom nenásilnému postoji odporu proti fyzickému a psychickému násilí. Využíváme příklady konfliktů z historie i ze současnosti, o nichž diskutujeme, hledáme příčiny konfliktů a vzory osobností, které se díky svým křesťanským postojům zasadily o jejich nápravu. Orientujeme se také na sociální rozměr viny a hříchu.
- Žáky seznamujeme s kořeny židovskokřesťanské tradice, o něž se opírá kodex základních lidských práv (viz Listina základních práv a svobod). Kompetence tedy prohlubujeme ve směru od norem a zákonů, opírajících se o příslušné principy, k hodnotám, které tyto principy zdůvodňují.

- Rozvíjíme vědomí postoje odpovědnosti žáků jednak ke světu samotnému, jednak k lidem, ale také k Bohu. Svobodné rozhodování člověka se tak opírá o vazbu na větší počet transcendentních hodnot, než jak je tomu v případě jiných světonázorových postojů. Postoj zodpovědnosti dáváme do vztahu k hodnotě svobody a v rámci předmětu hledáme jejich vzájemný vztah a vztah k Boží autoritě.
- Umožňujeme porozumění vztahu náboženství a kultury nejen v křesťanství (všechny kultury evropské), ale i v jiných světových náboženstvích, a to zejména prezentací obsahů týkajících se světových náboženství ve vztahu ke křesťanství. Žákům dáváme šanci integrovat náboženský rozměr života do celku kultivace vlastního vztahu ke kultuře, a to v jejím historickém i současném projevu. Motivujeme k toleranci a k dalšímu zájmu o příslušníky jiných náboženství a kultur.
- Postoj křesťanské odpovědnosti za svět vytváříme a podporujeme zejména důrazem na reflexi symboliky biblické zprávy o stvoření, z níž vyplývá nejen požadavek odpovědného zacházení s přírodou, ale i souvislost mezi kvalitou vlastního duchovního rozměru své existence a kvalitou vztahu k přírodě.

Kompetence pracovní

- Rozvíjíme zdravý postoj žáků vůči požadavkům na výkon ze strany současné společnosti. Postupně je vedeme, aby práci chápali nejen jako zdroj výdělků zajišťující určitou životní úroveň, ale díky obsahům zprostředkovávajícím křesťanské pojetí práce ji vnímali také jako povolání spolupracovat na rozvíjení dobré budoucnosti pro lidi a svět.

Kompetence digitální:

- Umožňujeme žákům využívat při učení digitální zařízení, aplikace a služby. Vedeme žáky k získávání a vyhledávání dat a informací zaměřených k probíraným tématům, seznamujeme je postupně vzhledem k věku s křesťanskými aplikacemi a webovými stránkami.
- Klademe důraz na chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, komunikaci a sdílení informací. Rozvíjíme kritické hodnocení jejich přínosu a rizik jejich využívání.
- Upozorňujeme na situace, kdy má používání digitálních technologií negativní dopad na žákovo tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

Ročník 1. – 4.

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
<ul style="list-style-type: none"> - žák je otevřený k pozitivnímu vnímání života a Boha jako dárci života - žák zakusí atmosféru slavení Vánoc a spojí si ji se skutečností, že Ježíš je dar Boha člověku - žák umí reprodukovat základní události Ježíšova života a vnímá v nich výzvu k následování - žák obecně vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané slaví vítězství života nad smrtí - žák je otevřený poznávat, že život je dar, který může prožívat ve společenství církve 	<p>Bůh nám dává život Bůh nám dává svého Syna Bůh nám dává své slovo Bůh nám dává nový život Bůh nám dává radost</p>	<p>OSV – zdravé a vyrovnané sebezpojetí, moje vztahy k druhým lidem, organizace času <i>Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás, Lidé a čas, Místo, kde žijeme, Rozmanitost přírody</i> ČJ - hádanka, podobenství, obrazná řeč MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (křesťanské slavení Vánoc, Velikonoc)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - žák je otevřený pro vnímání světa jako Božího stvoření a člověka, který v něm má své místo a svůj úkol - žák je otevřený pro vnímání adventní doby jako doby přípravy na oslavu příchodu Ježíše Krista jako Zachránce - žák je otevřený pro vnímání vánočních událostí jako oslavy Božího jednání, které zachraňuje člověka - žák vysvětluje Velikonoce jako slavnost, v níž křesťané ve smrti a vzkříšení Ježíše Krista slaví zachraňující jednání Boha s člověkem - žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků 	<p>Všechno stvořené nám vypráví o Bohu Bůh k nám mluví Bůh k nám přichází Ten, který má moc Chceme žít jako Ježíš</p>	<p><i>Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme, Rozmanitost přírody, Lidé a čas</i> EV – vnímání života jako nejvyšší hodnoty, vztah člověka a prostředí MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (slavení významných křesťanských svátků) OSV – můj vztah sobě samému, moje vztahy k druhým lidem a druhým ČJ – práce s biblickými texty</p>

<ul style="list-style-type: none"> - žák je otevřený pro vnímání světa a člověka jako Božího stvoření, které člověk toužící být větší než Bůh porušuje - žák je na základě jednotlivých příkázání Desatera pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí a je připraven sám se na tomto procesu podílet - žák je na základě Ježíšova příkladu pozorný vůči rozvoji vlastního svědomí, umí zhodnotit svátost smíření jako pomoc člověku v situaci mravního selhání a je připraven se na ní podílet - žák chápe základní souvislosti slavení svátostí a je otevřený k tomu vědomě se jich účastnit - žák je pozorný vůči slavení mše svaté a je připraven vědomě se na tomto slavení podílet - žák je otevřený k následování Ježíšova jednání a jednání jeho učedníků 	<p>Bůh k nám přichází Desatero, cesta ke štěstí Pozvání k hostině Svátosti, znamení Boží lásky Hostina s Ježíšem Hostina společenství církve</p>	<p><i>Člověk a jeho svět: Lidé kolem nás</i></p> <p>OSV – lidská práva jako regulativ vztahů, analýza vlastních a cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí</p> <p>VDO – schopnost aktivně přijímat a uplatňovat svá práva a povinnosti, odpovědnost za své postoje a činy</p> <p>EV – náš životní styl (vnímání života jako nejvyšší hodnoty)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - žák umí vyjádřit vlastními slovy, že život je jako cesta, na které může být křesťanství orientačním bodem - žák vnímá souvislost příběhu o cestě do zaslíbené země s cestou svého života - žák vnímá souvislost obrazu cesty za světlem s cestou svého života k Bohu - žák získá představu o Božím království, které ohlašuje Ježíš svým životem a učením, a uvede ji do souvislosti se svým životem - žák vnímá souvislost cesty života, smrti a vzkříšení Ježíše Krista s cestou svého života - žák si je vědom, že cesta jeho života má souvislost s dějinami spásy a že po ní může jít ve společenství církve, odkud má možnost čerpat a kam může sám přispívat 	<p>Jsem na cestě Cesta do zaslíbené země Cesta za světlem Boží království Cesta života Jako církev na cestě</p>	<p>EGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (významné postavy křesťanství), základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách (judaismus)</p> <p><i>Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme, Lidé a čas</i></p> <p>VV – práce s fotografiemi JČ – práce se složitějším textem</p>

Ročník: 5. – 9.

OČEKÁVANÝ VÝSTUP	UČIVO	MOŽNÉ PŘESAHY A VAZBY
<p>- žák je otevřený ke vnímání světa v jeho celistvosti: nejen jako objektu vědeckého přístupu, ale i jako symbolu krásy, dobra a transcendence</p> <p>- žák na základě biblického příběhu o Abrahamovi vnímá Boha jako toho, který vybízí k následování, dává příslib plnosti a zůstává s člověkem</p> <p>- žák zřetelněji rozlišuje v souvislosti se slavením Vánoc rozměr vnitřního světa své osobnosti a projevuje zájem o cvičení základních prvků rozvoje vnitřního duchovního světa</p> <p>- žák je připraven na základě znalosti Ježíšových výroků „Já jsem...“ a porozumění symbolům včlenit slavení svátostí do svého života</p> <p>- žák je pozorný vůči základní existenciální zkušenosti se životem a smrtí, je otevřený pro jejich náboženskou hloubku a rozpoznává ji životě druhých lidí a v liturgii</p> <p>- žák vnímá svět včetně jeho transcendentního rozměru a je připravený v síle křesťanské naděje převzít svůj podíl odpovědnosti na spoluvytváření světa, jehož součástí je také církev</p>	<p>Svět – náš společný dům Abraham slyší Boží hlas Slyším Boží hlas Kdo jsi, Ježíši? Já jsem vzkříšení a život Církev – náš společný dům</p>	<p><i>Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme, Rozmanitost přírody, Lidé a čas</i></p> <p>OSV – pomáhající a prosociální chování</p> <p>ČJ - vývoj písma v dějinách, Bible jako literární text</p> <p>EV – kulturní krajina, lidské sídlo, město, vesnice</p> <p>MKV – tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi, jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti</p> <p>EGS – kořeny a zdroje evropské civilizace</p>

<p>- žák je připravený rozvíjet vztah k sobě, ke druhým lidem a na základě této zkušenosti objevovat vztah k Bohu jako vztah důvěry a přátelství.</p> <p>- žák umí interpretovat příběh o Davidovi, aplikovat příklad Davidova jednání ve vlastním životě a poznává, že podobně jako David jsou křesťané pomazanými na kněze, proroky a krále a toto pomazání je vyjádřeno svátostí křtu</p> <p>- žák je připravený podle principů křesťanské etiky a evangelijní zprávy o Ježíšově narození rozvíjet vztah k sobě, ke druhým lidem a k Bohu jako vztah důvěry a přátelství</p> <p>- žák přijímá vyznání víry jako svědectví víry, která se šíří a předpokládá zasažení a nadšení, a je připraven šířit ji dál</p> <p>- žák si je vědom existence konfliktů vypadajících z lidského pohledu jako neřešitelné a bezvýhodné a je otevřený do nich s nadějí v Kristovo vzkříšení vstupovat</p> <p>- žák si umí propojit podstatu eucharistické slavnosti s oslavou smrti a vzkříšení Ježíše Krista, která je základem křesťanské naděje</p> <p>- žák oceňuje potřebu mít vlastní ideál a ideál společný s druhými lidmi a spojuje si jej s ideálem Božího království jako zdrojem křesťanské naděje</p>	<p>Učíme se žít Rostu vstříc světlu Učit se dívat novými očima Nemůžeme mlčet a 6.5 Vyznání víry Ptám se tě, Ježíši Silnější než smrt Žít s nadšením</p>	<p>OSV – chování podporující dobré vztahy, empatie, pohled na svět očima druhého EV – příroda a kultura obce a její ochrana (podpora pozitivního vztahu člověka k místu, kde žije) ČJ – původ literárních děl (kumránské svitky) VV – dějiny umění (obrazy, sochy, ikony, abstraktní umění) D – Ježíš jako historická osoba Z – zeměpisné zajímavosti EGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (dějiny Izraele) MKV – poznávání vlastního kulturního zakotvení (základní teze křesťanské víry) MV – chápání podstaty mediálního sdělení (princip fungování médií, šíření zprávy) VDO – angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku</p>
--	--	---

<p>- žák na základě zprávy o stvoření oceňuje svět a člověka jako dobré Boží stvoření a je na základě legendy o svatém Františkovi připravený se v něm angažovat</p> <p>- žák je připravený rozvíjet symbolické vnímání světa ve svém životě a umí na jeho základě charakterizovat konkrétní svátosti a svátostiny v souvislosti s Božím působením v životě člověka</p> <p>- žák je v perspektivě Boží lásky k člověku a s vědomím vlastních schopností připravený aktivně se zapojit do organizované pomoci druhým</p> <p>- žák získává citlivost pro symbolický výraz gest rukou a slov a je tak připraven k hlubšímu chápání Boží přítomnosti ve slavení svátostí</p> <p>- žák je připravený ptát se po smyslu utrpení ve světě a reflektovat postoj vlastní víry v konfrontaci s křesťanskou odpovědí spojenou s vírou v to, že Bůh vstupuje v Ježíši Kristu do utrpení člověka, a s vírou ve vzkříšení</p> <p>- žák získává citlivost pro symbolický význam chleba, vína, vody a oleje a je tak připraven k hlubšímu vnímání Boží přítomnosti ve slavení svátostí</p> <p>- žák umí interpretovat a vysvětlit význam biblického příběhu o vyvedení Izraele z egyptského otroctví a na jeho základě je připravený angažovat se za spravedlivý svět</p>	<p>Objevovat svět Tajemství života Vidět bližního/Jeho světlo vstupuje do světa Žít spolu, žít s Bohem Cesta bezbranného Tvou smrt zvěstujeme/Sílit ve víře Sílit ve víře/Touha po lepším světě</p>	<p>EGS – kořeny a zdroje evropské civilizace (sv. František z Assisi)</p> <p>EGS – mezinárodní organizace a jejich příspěvní k řešení problémů dětí a mládeže</p> <p>VDO – angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku</p> <p>OSV – mezilidské vztahy, podpora, pomoc, solidarita</p> <p>MKV – lidské vztahy, předsudky a vžité stereotypy</p> <p>JČ - mýtus, legenda a historická zpráva</p> <p>OV - lidská práva, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti</p>
---	---	--

<p>- žák je s vědomím Ježíše Krista jako vzoru a s vizí Božího království připravený k realistickému pohledu na sebe, svět a druhého a je připravený ke konkrétní angažované pomoci</p> <p>- žák získává obecný vhled do vývoje svědomí z hlediska vývoje člověka, pozitivně oceňuje rozhodnutí pro mravně dobrý čin a je otevřený dělat svá rozhodnutí s vědomím Boží přítomnosti ve svém životě</p> <p>- žák umí vysvětlit událost narození Ježíše jako příchod Božího království na svět, které tady není, ale přesto už je a je připravený se pro ně zasazovat konkrétním jednáním</p> <p>- žák umí rozlišit různá pojetí svobody a víry v současném světě, chápat Desatero jako jejich vyjádření a prohloubit vnímání prvních tří přikázání</p> <p>- žák se umí konfrontovat s vlastní vinou a s vědomím skutečnosti, že Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy a vstal z mrtvých, aby ukázal, že Boží láska je silnější než lidská provinění, a je otevřený pro křesťanský pohled na vinu a odpuštění</p> <p>- žák umí reflektovat své životní situace s vědomím hodnot formulovaných ve čtvrtém, pátém, šestém, sedmém a osmém přikázání Desatera</p> <p>- žák je otevřený vnímat ve svém životě rozměr věčnosti a je připravený jako křesťan svým životem zpřítomňovat ve světě Boží království</p>	<p>V zrcadle/Pohledy vzhůru/Nový pohled Vnitřní kompas Budoucnost již začala Společný život s Bohem Obklopení láskou Přijmout zodpovědnost Důvěřovat v budoucnost</p>	<p>EV – přírodní zdroje a jejich vyčerpatelnost</p> <p>OSV – dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci</p> <p>OSV – dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne, otevřená komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému</p> <p>VDO – angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku</p> <p>D - totalitní systémy, komunismus</p> <p>OV - manipulativní reklama a informace dovedností, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti, závislosti</p>
--	---	--